

Załącznik nr 6 do Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WD 2014-2020

Zasady kwalifikowalności wydatków w RPO WD 2014-2020

Niniejszy załącznik dotyczy wyłącznie osi priorytetowych współfinansowanych przez EFRR (osie 1-7) i nie dotyczy instrumentów zwrotnych.

Kwalifikowalność wydatków w ramach RPO WD 2014 – 2020 uregulowana jest następującymi przepisami:

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (rozporządzenie ogólne);
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (rozporządzenie EFRR);
- rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (rozporządzenie EFS);
- ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (ustawa wdrożeniowa).

Na mocy przepisów ustawy wdrożeniowej, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji programów operacyjnych z prawem Unii Europejskiej w zakresie wdrażania funduszy strukturalnych oraz spełniania wymagań określanych przez Komisję Europejską w tym zakresie, a także w celu zapewnienia jednolitości sposobu realizacji programów operacyjnych i prawidłowości realizacji zadań i obowiązków określonych ustawą, może wydać wytyczne horyzontalne dotyczące kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych, które są skierowane do instytucji uczestniczących w realizacji programów

operacyjnych. Instytucja zarządzająca programem operacyjnym może wydawać wytyczne dotyczące kwestii szczegółowych dla danego programu operacyjnego, zwane dalej „wytycznymi programowymi”, zgodne z wytycznymi horyzontalnymi. Przepisy prawa oraz zapisy wytycznych stanowią podstawę systemu realizacji programu operacyjnego.

Podstawowym dokumentem w zakresie kwalifikowalności wydatków w RPO WD 2014 – 2020 są Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 wydane przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju. Oznacza to, iż zapisy ww. wytycznych mają bezpośrednie zastosowanie we wdrażaniu RPO WD 2014-2020 (w części finansowanej z EFRR), z zastrzeżeniem zapisów niniejszego załącznika, który zawiera dodatkowe ograniczenia lub wskazuje na niekwalifikowalność w zakresie poszczególnych kategorii wydatków wiążące dla wnioskodawców i beneficjentów RPO WD 2014-2020.

Ogólne kategorie wydatków mające zastosowanie dla osi priorytetowych 1-7 z wyłączeniem instrumentów zwrotnych

Zwiększenie wysokości kosztów kwalifikowalnych w toku realizacji projektu przez Beneficjenta, niezależnie od przyczyny tego zwiększenia, nie stanowi dla Beneficjenta podstawy do roszczeń o zwiększenie kwoty dofinansowania przyznanego w umowie¹ o dofinansowanie projektu.

KRYTERIUM/ RODZAJ WYDATKU	WYDATKI NIEKWALIFIKOWALNE
Zasięg terytorialny	Wydatki poniesione na projekt realizowany w całości poza granicami administracyjnymi województwa dolnośląskiego (poziom NUTS 2). W przypadku przedsiębiorstw dotacje dla wnioskodawców nie prowadzących działalności gospodarczej (zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej) w granicach administracyjnych województwa dolnośląskiego. Odstępstwa od tej zasady są możliwe tylko w sytuacji, w której dopuszcza się możliwość ponoszenia wydatków poza granicami administracyjnymi województwa dolnośląskiego oraz kraju, np.: w ramach Działania 1.4 Internacjonalizacja przedsiębiorstw, projekty których celem jest promocja lub 4.1 Gospodarka odpadami (každorazowo taką informację zawierać będzie regulamin konkursu).
Ramy czasowe kwalifikowalności/pomoc publiczna	Wydatki poniesione: <ul style="list-style-type: none"> • przed 1 stycznia 2014 r.;

¹ Termin umowa oznacza również inne dokumenty potwierdzające dofinansowanie projektu, np. uchwałę czy porozumienie.

	<ul style="list-style-type: none"> • po 31 grudnia 2023 r. (na poziomie Programu) oraz w terminie niezgodnym z umową o dofinansowanie projektu; • niezgodnie z terminami określonymi w programach pomocowych lub aktach prawnych; <p>Faktyczny okres kwalifikowania wydatków dla danego projektu zostanie określony w umowie o dofinansowanie projektu, która określi zarówno początkową, jak i końcową datę kwalifikowalności wydatków. Wydatki poniesione po okresie kwalifikowalności określonym w umowie stanowią wydatki niekwalifikowalne.</p> <p>Okres realizacji projektu określony w umowie nie może wykraczać poza daty graniczne wyżej określone.</p>
Przygotowanie dokumentacji projektu	<p>Wydatki na przygotowanie dokumentacji projektu (wymaganej prawem krajowym lub wspólnotowym, bądź przez IZ RPO WD) przekraczające 8% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu. Limit ten weryfikowany jest jednorazowo na etapie oceny wniosku o dofinansowanie. Wydatki poniesione na dokumenty o charakterze planistycznym, takie jak Lokalny Plan Rewitalizacji czy Program Gospodarki Niskoemisyjnej nie mogą stanowić kosztów kwalifikowalnych w projekcie.</p> <hr/> <p>Wydatkiem kwalifikowalnym może być w szczególności wydatek poniesiony na opracowanie dokumentacji związanej z przygotowaniem projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • biznes plan, studium wykonalności (w przypadku, gdy ten sam wykonawca będzie w ramach jednego zamówienia opracowywał również niekwalifikowalną dokumentację projektową, np. formularz wniosku o dofinansowanie/wniosek o potwierdzenie wkładu finansowego w przypadku projektów dużych, warunkiem kwalifikowalności biznes planu/ studium wykonalności, będzie rozbieżność w umowie z tymże wykonawcą kosztów na dokumentację kwalifikowalną oraz niekwalifikowalną. Ww. rozbieżność kosztów należy również zastosować na etapie rozliczania, tj. na fakturze lub innym dokumencie księgowym o równoważnej wartości dowodowej); • mapy lub szkiców sytuujących projekt; • inna dokumentacja techniczna lub finansowa niezbędna do realizacji projektu (np. projekt budowlany, raport oddziaływania na środowisko, ekspertyzy). <p>Niekwalifikowalne są wydatki na wypełnienie formularza</p>

	wniosku o dofinansowania oraz wniosku o potwierdzenie wkładu finansowego w przypadku dużych projektów.
VAT	<p>Podatek VAT, który może być odzyskany na podstawie przepisów krajowych stanowi wydatek niekwalifikowalny.</p> <p>Podatek VAT w stosunku do wydatków, dla których beneficjent odlicza ten podatek częściowo wg proporcji ustalonej zgodnie z art. 90 ust. 2 ustawy o VAT, jest kwalifikowalny, o ile beneficjent ustanowi dla projektu przejrzysty systemy ewidencjonowania i rozliczania tego podatku i będzie w stanie udowodnić w sposób nie budzący wątpliwości, w jakiej części oraz w jakim zakresie VAT w projekcie może być kwalifikowalny.</p>
Wydatki na ubezpieczenie nieobowiązkowe	Wydatki na ubezpieczenia nieobowiązkowe stanowią wydatek niekwalifikowalny.
Wydatki związane z realizacją projektu	<p>Niekwalifikowalne są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wydatki na usługi w zakresie audytu i księgowości • wydatki na ewaluację.
Wydatki/koszty osobowe związane z zarządzaniem projektem i realizacją projektu	<p>Kwalifikowalne są wydatki związane z wynagrodzeniem osoby wykonującej – na podstawie stosunku pracy w oparciu o przepisy kodeksu pracy lub na podstawie umowy cywilnoprawnej bądź innej nienazwanej w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego – prace/czynności na rzecz beneficjenta, partnera w projekcie lub podmiotu realizującego projekt związane z zarządzaniem projektem, nie przekraczające 1% całkowitych wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu (2% dla projektów o wartości poniżej 500 000 PLN wydatków kwalifikowalnych) i nie przekraczające 5000 PLN brutto miesięcznie. Limit 5000 PLN brutto miesięcznie jest liczony na poziomie projektu, niezależnie od ilości osób zaangażowanych w zarządzanie projektem. Przy czym kwalifikowalne mogą być wydatki osobowe związane z wynagrodzeniem ww. osób przy wykonywaniu ww. czynności w projekcie jeżeli łącznie spełnione zostaną m.in. następujące warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ww. osoba jest bezpośrednio zaangażowana w wykonywanie ww. czynności w ramach projektu; • mogą być uwzględniane tylko te ww. osoby, które w co najmniej 25% czasu w danym okresie rozliczeniowym wykonują zadania kwalifikowalne w ramach projektu; wówczas, za kwalifikowalną może być uznana ta część wynagrodzenia, która odpowiada procentowemu bezpośredniemu zaangażowaniu ww. osoby w wykonywanie czynności w ramach projektu;

	<ul style="list-style-type: none"> wydatki ponoszone są wyłącznie w okresie realizacji projektu oraz za okres, w którym ww. osoba wykonywała faktycznie czynności związane w ramach projektu. <p>Ze względu na specyficzny charakter niektórych projektów w ramach priorytetu inwestycyjnego „Przedsiębiorstwa i innowacje”, gdzie koszty zarządzania stanowią istotny element projektu, limit wydatków podnosi się do 3% bez ograniczenia w kwocie miesięcznej. Specyfika ta dotyczy projektów o charakterze „parasolowym”, co oznacza, że beneficjentem jest podmiot realizujący/wdrażający projekt, który bezpośrednim wsparciem obejmuje MŚP w zakresie wzmacniania ich potencjału badawczo – rozwojowego, technologicznego, innowacyjnego a także konkurencyjności na rynkach lokalnych oraz międzynarodowych.</p> <p>Podwyższone koszty zarządzania dotyczą projektów parasolowych realizowanych w ramach następujących schematów:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.2 C, 1.3 C, 1.4 C oraz 1.4.D. <p>Katalog schematów może być przez IZ RPO WD uzupełniany w trakcie wdrażania programu.</p> <p>W przypadku gdy zarządzanie projektem jest wykonywane przez podmiot wybrany zgodnie z zasadą konkurencyjności/ ustawą Prawo zamówień publicznych, wydatki dotyczące jego wynagrodzenia są kwalifikowalne w takiej wysokości, jaka wynika z podpisanej umowy.</p>
Koszty bieżącego utrzymania /koszty wyposażenia stanowiska pracy (jeżeli nie jest to celem projektu)/ koszty operacyjne/bieżące	Koszty bieżącego utrzymania /koszty wyposażenia stanowiska pracy (jeżeli nie jest to celem projektu)/ koszty operacyjne/bieżące stanowią wydatki niekwalifikowalne.
Wydatki związane z działaniami informacyjno-promocyjnymi projektu	Wydatki związane z działaniami informacyjno-promocyjnymi przekraczające 2% wydatków kwalifikowalnych dla projektów o wartości poniżej 500 000 PLN wydatków kwalifikowalnych lub 1% dla projektów o wartości wydatków kwalifikowalnych nie niższych niż 500 000 PLN. Limit weryfikowany jest jednorazowo w momencie oceny wniosku o dofinansowanie.
Rezerwa	Rezerwa na wypadek przekroczenia ilości robót oszacowanych w przedmiarze lub na pokrycie nieprzewidzianych wydatków w

	projekcie bądź inne nieprzewidziane wydatki w projekcie.
Płatności kartą	Płatności dokonywane kartą płatniczą, która nie jest powiązana z rachunkiem beneficjenta/podmiotu realizującego projekt.
Zwiększenie wynagrodzenia	Zwiększenie wynagrodzenia wykonawcy na skutek okoliczności opisanych w punkcie 6.3 1) i) tiret iii, iv, v stanowi wydatek kwalifikowalny.
Cross – financing	Wydatki przekraczające wartość 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych w projekcie, chyba że w działaniu przewidziano inny poziom. Pod warunkiem uzyskania uprzedniej zgody IZ RPO WD, uzasadnione wydatki ponad limit są kwalifikowalne.

Szczegółowe zapisy dot. poszczególnych działań – wydatki niekwalifikowalne

1.1 Wzmacnianie potencjału B+R i wdrożeniowego uczelni i jednostek naukowych

- Koszty wynagrodzeń.
- Wydatki osobowe związane z zarządzaniem projektem i realizacją projektu.
- Wydatki na obsługę techniczną/koszty utrzymania.
- Wydatki na infrastrukturę do badań podstawowych², jeśli nie jest ona zgodna z zakresem regionalnych strategii inteligentnej specjalizacji i nie ma uzasadnienia, w jaki sposób rezultaty projektu mogą się przełożyć na rozwój regionu.
- Wydatki na infrastrukturę TIK jeśli nie zostanie uzasadniona ich celowość w kontekście planowanej działalności wnioskodawcy w zakresie B+R.

1.2 Innowacyjne przedsiębiorstwa

1.2.A i B

- Wydatki na budowę, przebudowę, odbudowę, rozbudowę, nadbudowę obiektu budowlanego przekraczające 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
- Wkład niepieniężny stanowiący część wkładu własnego przekraczający 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych

1.2 D

- Wydatki na budowę, przebudowę, odbudowę, rozbudowę, nadbudowę obiektu budowlanego przekraczające 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
- Wydatki na uzyskanie certyfikatów jakości dla instytucji, które zarządzają IOB.
- Wydatki na wynagrodzenia będące efektem tworzenia nowych miejsc pracy.

1.3 Rozwój przedsiębiorczości

1.3.A:

² Badania podstawowe – oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie praktyczne zastosowanie lub użytkowanie (art. 2 pkt. 3)a) ustawy z dn. 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, Dz. U. 2010 nr 96 poz. 615 z późn. zm.).

- Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną przewyższające 49% wartości projektu.
- Wydatki na budowę nowych lub adaptację (przebudowa, rozbudowa) istniejących budynków, np. hal produkcyjnych, przewyższające 49% wartości projektu.
- Wydatki na zewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną (drogi dojazdowe do terenów inwestycyjnych będących przedmiotem projektu).
- Wydatki na zakup środków trwałych (np. maszyn, urządzeń, aparatury specjalistycznej).
- Wydatki na wynagrodzenia będące efektem tworzenia nowych miejsc pracy.

1.3.B:

- Wydatki na zakup używanych środków trwałych (np. maszyn, urządzeń, aparatury specjalistycznej).
- Wydatki na uzyskanie certyfikatów jakości dla instytucji, które zarządzają infrastrukturą dla przedsiębiorstw.
- Wydatki na wynagrodzenia będące efektem tworzenia nowych miejsc pracy.
- Wydatki na zakup środków transportu i urządzeń transportowych.

1.3.C:

- Wydatki na uzyskanie przez IOB certyfikatów potwierdzających standard świadczonych usług doradczych.
- Wydatki na wynagrodzenia będące efektem tworzenia nowych miejsc pracy.

1.4 Internacjonalizacja przedsiębiorstw

1.4.B.

- Wydatki na usługi będące w zakresie działania 1.4.A a.
- Wydatki na roboty budowlane, materiały budowlane, niezbędne do budowy, przebudowy i rozbudowy budynków, zakup budynków i budowli oraz gruntów, a także nieruchomości zabudowanej.
- W przypadku wyjazdów biznesowych wydatkami niekwalifikowalnymi są wydatki analogiczne jak w działaniu 1.4 C.
- Wydatki na wynagrodzenia będące efektem tworzenia nowych miejsc pracy.

1.4.C.

- Wydatki na usługi będące w zakresie działania 1.4.A b.
- Podróże służbowe przedstawicieli beneficjenta uczestniczących w imprezach wystawienniczych i targowych (transport, diety), powyżej 5 osób.
- Koszty podróży inne niż ryczałtowe określone w odpowiednich przepisach prawa oraz inne niż bilety.

- Dotacje na udział w targach/wystawach/misjach dla przedsiębiorców mających siedzibę lub prowadzących działalność gospodarczą poza granicami administracyjnymi województwa dolnośląskiego.
- Wydatki na udział w misji więcej niż 5 przedstawicieli jednego przedsiębiorcy oraz dwóch przedstawicieli Organizatora.
- Wydatki na przejazd, zakwaterowanie i diety przedstawicieli Organizatora misji (beneficjenta) wcześniej niż 2 dni przed i później niż 1 dzień po misji gospodarczej.
- Zakwaterowanie przedstawicieli beneficjenta wcześniej niż 1 dzień przed i później niż 1 dzień po targach, wystawach oraz powyżej 5 osób.
- Wydatki na udział w targach/misjach/wystawach poniesione przed złożeniem wniosku o dofinansowanie z wyłączeniem wydatków związanych z wpłatą zaliczki na udział w wydarzeniach gospodarczych (w szczególności rezerwacja powierzchni wystawienniczej, rezerwacja noclegu dla przedstawicieli Beneficjenta).

1.5 Rozwój produktów i usług w MŚP

Wsparcie dotacyjne:

- Wydatki związane z bieżącymi naprawami maszyn/parku maszynowego.
- Budowa/przebudowa/rozbudowa/modernizacja nieruchomości zabudowanej powyżej 25% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
- Wydatki przeznaczone na oprogramowanie dedykowane.
- Wydatki poniesione na budowę, przebudowę, rozbudowę, modernizację lub nabycie nieruchomości w celu prowadzenia działalności związanej z wynajmem.
- Wkład niepieniężny stanowiący część wkładu własnego przekraczający 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych

2.1. Technologie informacyjno-komunikacyjne

- Wydatki na utrzymanie dotychczasowej infrastruktury i wydatki bieżące: np. koszt dzierżawy łącz.
- Wydatki na usługi związane z np. prowadzeniem serwisu www, kont poczty elektronicznej, utrzymaniem/hostingiem/hotelingiem serwerów, rejestracją i utrzymaniem domen – powyżej 5% kosztów kwalifikowalnych projektów.
- Koszty adaptacji pomieszczeń dla celów realizacji projektów powyżej 20 % łącznych kosztów wynajmu lub utrzymania budynków.
- Materiały i inne środki nie stanowiące środków trwałych.
- Wydatki na sprzęt służący digitalizacji przekraczające 49% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

3.1 Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych

- Wydatki na budowę i/lub modernizację infrastruktury służącej produkcji energii pochodzącej z konwencjonalnych źródeł energii tj. paliw kopalnych (np. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropa naftowa, gaz ziemny).

- Wydatki związane z demontażem urządzeń służących produkcji energii pochodzącej z konwencjonalnych źródeł energii tj. paliw kopalnych (np. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropa naftowa, gaz ziemny).
- Wydatki związane z przesyłem energii.
- Wydatki związane z zakupem środków transportu.
- Wydatki poniesione na infrastrukturę służącą do przyłączenia do najbliższej istniejącej sieci przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
- Wydatki na wynagrodzenia będące efektem tworzenia nowych miejsc pracy.

3.2 Efektywność energetyczna w MŚP

- Wydatki w ramach projektu dotyczące budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej których właścicielem jest JST lub dla których podmiotem założycielskim jest JST.
- Wydatki na wynagrodzenia będące efektem tworzenia nowych miejsc pracy

3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym

- Wydatki na oświetlenie energooszczędne i wymianę innych urządzeń stanowiących wyposażenie budynku (np. windy, pompy) na energooszczędne przekraczające wartość 10% wydatków kwalifikowalnych w projekcie.
- Wydatki na podłączenie do sieci ciepłowniczej przewyższające 49% wydatków kwalifikowalnych w projekcie.
- Wydatki na wynagrodzenia będące efektem tworzenia nowych miejsc pracy.

3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych

- Wydatki na inwestycje infrastruktury drogowej stanowiące element uzupełniający projektu przekraczające wartość 35% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie.
- Wydatki na zakup środków transportu nie spełniających europejskich norm dotyczących komunikacji zbiorowej (np. bezpieczeństwa, środowiskowych, technicznych).
- Wydatki na energooszczędne oświetlenie miejskie przekraczające wartość 50% wydatków kwalifikowalnych w projekcie.

3.5 Wysokosprawna kogeneracja

- Wydatki poniesione na wykonanie wewnętrznej instalacji odbiorczej z wyłączeniem sytuacji, w której wytwarzana energia służy m.in. zaspokojeniu potrzeb własnych.
- Wydatki na wynagrodzenia będące efektem tworzenia nowych miejsc pracy.

4.1 Gospodarka odpadami

- Zakup środków transportu, z wyłączeniem specjalistycznych środków transportu odpadów.
- Wydatki poniesione na instalacje służące do odzysku energii z odpadów przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

4.2 Gospodarka wodno-ściekowa

- Zakup środków transportu, z wyłączeniem specjalistycznych środków transportu niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) – od 2 do 10 tys. RLM.
- Wydatki na infrastrukturę wodociągową stanowiące powyżej 15% kosztów kwalifikowalnych całkowitych projektu regulującego gospodarkę wodno-ściekową na terenie aglomeracji uwzględnionej w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) – od 2 do 10 tys. RLM.
- Wydatki na infrastrukturę wodno-kanalizacyjną zlokalizowaną poza granicami aglomeracji uwzględnionej w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) – od 2 do 10 tys. RLM.

4.3 Dziedzictwo kulturowe

- Wydatki związane z termomodernizacją, przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
- Zakup (ruchomych i nieruchomych) dzieł sztuki, w tym m.in. nabycie praw do nich.
- Wydatki na infrastrukturę towarzyszącą (np. drogi, chodniki, parkingi) stanowiące powyżej 15% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

4.4 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych

- Wydatki na wyposażenie parków krajobrazowych i rezerwatów nie przyczyniające się bezpośrednio do czynnej ochrony przyrody.

4.5 Bezpieczeństwo

- W przypadku realizacji projektów na potrzeby systemu monitoringu i zagrożeń – wydatki na zakup używanego sprzętu i wyposażenia.
- W przypadku realizacji projektów na potrzeby służb ratowniczych – wydatki na zakup używanego sprzętu i wyposażenia.

5.1 Drogowa dostępność transportowa

- Wydatki na zakup (w tym leasing) sprzętu służącego do utrzymania lub remontu dróg.

- W przypadku projektów dotyczących budowy i przebudowy dróg niektóre wydatki na tzw. infrastrukturę towarzyszącą, stanowiącą wyposażenie techniczne dróg³ można uznać za kwalifikowalne zgodnie z poniższymi regułami:
  - 1) urządzenia odwadniające oraz odprowadzające wodę (np. rowy odwadniające, urządzenia ściekowe, kanalizacja deszczowa) – stanowią w całości wydatek kwalifikowalny;
  - 2) urządzenia oświetleniowe – stanowią w całości wydatek kwalifikowalny jeśli obowiązek ich budowy lub instalacji wynika z przepisów prawa, w przeciwnym razie mogą stanowić wydatek kwalifikowalny do wysokości 25% wydatków kwalifikowalnych w projekcie;
  - 3) obiekty i urządzenia obsługi uczestników ruchu takie jak zatoki postojowe, zatoki autobusowe, perony tramwajowe, pętle autobusowe, place do zawracania, mijanki, przejścia dla pieszych, punkty kontroli samochodów ciężarowych, miejsca obsługi podróżnych typu I o funkcji wypoczynkowej (MOP – I⁴), mogą stanowić wydatek kwalifikowalny do wysokości 25% wydatków kwalifikowalnych w projekcie. Wydatki na MOP typu II i III⁵ o funkcji wypoczynkowo-usługowej mogą stanowić wydatek kwalifikowalny tylko w części wypoczynkowej odpowiadającej MOP – I do wysokości 25% wydatków kwalifikowalnych w projekcie. Wydatki na budowę miejsc poboru opłat (MPO) stanowią wydatek niekwalifikowalny;
  - 4) urządzenia techniczne drogi (np. bariery ochronne, ogrodzenie drogi i inne urządzenia zabezpieczające przed wkroczeniem zwierząt na drogę, osłony przeciwoślńieniowe, osłony przeciwwietrzne) mogą stanowić wydatek kwalifikowalny do wysokości 25% wydatków kwalifikowalnych w projekcie.
  - 5) Limity z punktów 2,3 i 4 liczone są łącznie, tzn. wydatki w tych kategoriach w sumie nie mogą przekroczyć 25% wydatków kwalifikowalnych w projekcie.
- Wydatki związane z budową, przebudową, modernizacją i/lub remontem infrastruktury technicznej w pasie drogowym nie związanej z drogą (np. linie elektroenergetyczne wysokiego i niskiego napięcia oraz linie telekomunikacyjne, przewody kanalizacyjne nie służące do odwodnienia drogi, gazowe, ciepłownicze i wodociągowe, urządzenia wodnych melioracji, urządzenia podziemne specjalnego przeznaczenia, ciągi transportowe) z wyłączeniem wydatków związanych z przeprowadzeniem robót budowlanych związanych z uniknięciem kolizji z sieciami istniejącymi w pasie drogowym.

5.2 System transportu kolejowego

- Wydatki na remont i bieżące utrzymanie infrastruktury kolejowej.

³ W rozumieniu rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dn. 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.

⁴ W rozumieniu rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dn. 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.

⁵ W rozumieniu rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dn. 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.

- Wydatki na zakup środków transportu nie posiadających świadectwa/certyfikatu dopuszczenia określonego typu pojazdu kolejowego do eksploatacji na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej (spełnienia wymogów np. bezpieczeństwa, środowiskowych, technicznych oraz dotyczących przewozu osób niepełnosprawnych), wydanych przez Urząd Transportu Kolejowego.
- Wydatki na infrastrukturę poza obszarem dworca lub przystanku kolejowego, która nie służy bezpośrednio podróżnym korzystającym z połączeń kolejowych na linii, którą obsługuje dworzec lub przystanek kolejowy.
- Wydatki związane z przedsięwzięciami związane z podniesieniem bezpieczeństwa przekraczające 25% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie.
- W przypadku projektu kompleksowego, w którym obok infrastruktury liniowej realizowana jest infrastruktura punktowa – wydatki na infrastrukturę punktową przekraczające 15% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie.

6.1 Infrastruktura spójności społecznej

- Wydatki na inwestycje w części związanej z prowadzeniem działalności administracyjnej we wspieranych w projekcie budynkach⁶.
- Wydatki na inwestycje w części związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej nie związanej celem projektu we wspieranych w projekcie budynkach⁷.
- Wydatki na termomodernizację przekraczające 49 % wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych na pojedynczy budynek w projekcie.
- Wydatki na zagospodarowanie otoczenia w zieleń i drobną architekturę przekraczające 15 % wartości wydatków kwalifikowalnych – dotyczy to schematów 6.1 A, B, C.
- Wydatki na zagospodarowanie otoczenia w zieleń i drobną architekturę w schematach 6.1 D i 6.1 E.
- Wydatki dotyczące infrastruktury przedszkoli⁸.

6.2 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną

- Wydatki związane z termomodernizacją, przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

⁶ Wydatki kwalifikowalne nie obejmują wydatków ponoszonych na część związaną z prowadzeniem działalności administracyjnej. Dlatego należy określić procentowy udział powierzchni użytkowej związanej z prowadzeniem działalności administracyjnej w całkowitej powierzchni użytkowej budynku. Następnie należy wg uzyskanej proporcji obniżyć wydatki kwalifikowalne.

⁷ Wydatki kwalifikowalne nie obejmują wydatków ponoszonych na część związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej. Dlatego należy określić procentowy udział powierzchni użytkowej związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej w całkowitej powierzchni użytkowej budynku. Następnie należy wg uzyskanej proporcji obniżyć wydatki kwalifikowalne.

⁸ Wydatki kwalifikowalne nie obejmują wydatków ponoszonych na część związaną z infrastrukturą przedszkoli. Dlatego należy określić procentowy udział powierzchni użytkowej związanej z prowadzeniem działalności przedszkolnej w całkowitej powierzchni użytkowej budynku. Następnie należy wg uzyskanej proporcji obniżyć wydatki kwalifikowalne.

- Wydatki na inwestycje polegające na dostosowaniu istniejącej infrastruktury do obowiązujących przepisów – chyba że ich realizacja jest uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.
- Wydatki na budowę i modernizację parkingów, dróg dojazdowych i wewnętrznych.
- Wydatki związane z modernizacją i wyposażeniem części administracyjnej nie związanej z bezpośrednią obsługą pacjentów, z wyjątkiem projektów dotyczących zakupu i wdrożenia technologii informatyczno-komunikacyjnych.
- Wydatki związane z zakupem sprzętu na którym będą świadczone usługi medyczne nie zakontraktowane w umowie o świadczenie usług zawieranych z NFZ i właściwym ministrem.

6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów

- Wydatki na remont, odnowę części usługowej, produkcyjnej itp., związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej we wspieranych w projekcie budynkach⁹.
- Wydatki na remont, odnowę części związanej z prowadzeniem działalności administracyjnej we wspieranych w projekcie budynkach¹⁰.
- Wydatki na uzbrojenie terenu.
- Wydatki na termomodernizację przekraczające 49 % wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych na pojedynczy budynek w projekcie.

7.1 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną

- Wydatki związane z termomodernizacją przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych na pojedynczy budynek w projekcie.
- Wydatki związane z zakupem placów zabaw przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
- Wydatki dotyczące infrastruktury żłobków¹¹.
- Koszty zagospodarowania terenu¹² wokół przedszkoli, szkół i placówek oraz budowy dróg dojazdowych, wewnętrznych i parkingów.
- Wydatki na infrastrukturę przedszkolną w przypadku naborów skierowanych do szkół¹³.

⁹ Wydatki kwalifikowalne nie obejmują wydatków ponoszonych na część związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej. Dlatego należy określić procentowy udział powierzchni użytkowej związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej w całkowitej powierzchni użytkowej budynku. Następnie należy wg uzyskanej proporcji obniżyć wydatki kwalifikowalne.

¹⁰ Wydatki kwalifikowalne nie obejmują wydatków ponoszonych na część związaną z prowadzeniem działalności administracyjnej. Dlatego należy określić procentowy udział powierzchni użytkowej związanej z prowadzeniem działalności administracyjnej w całkowitej powierzchni użytkowej budynku. Następnie należy wg uzyskanej proporcji obniżyć wydatki kwalifikowalne.

¹¹ Wydatki kwalifikowalne nie obejmują wydatków ponoszonych na część związaną z infrastrukturą żłobkową. Dlatego należy określić procentowy udział powierzchni użytkowej związanej z prowadzeniem działalności żłobkowej w całkowitej powierzchni użytkowej budynku. Następnie należy wg uzyskanej proporcji obniżyć wydatki kwalifikowalne.

¹² Za wyjątkiem zakupu placu zabaw

- Wydatki na infrastrukturę szkolną w przypadku naborów skierowanych do przedszkoli¹⁴.
- Wydatki na zakup używanych środków trwałych.

7.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową

- Wydatki związane z termomodernizacją przekraczające 49% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.
- Wydatki ponoszone na infrastrukturę oraz zakup wyposażenia wykorzystywanego na potrzeby kształcenia ustawicznego.
- Wydatki ponoszone na budowę nowych obiektów nie służących praktycznej nauce zawodu oraz rozbudowę obiektów nie służących praktycznej nauce zawodu o budynki trwale nie połączone z istniejącym już obiektem.
- Koszty zagospodarowania terenu wokół szkół i placówek oraz budowa dróg dojazdowych, wewnętrznych i parkingów.
- Wydatki na zakup używanych środków trwałych.

---

¹³ Wydatki kwalifikowalne nie obejmują wydatków ponoszonych na część związaną z infrastrukturą przedszkoli. Dlatego należy określić procentowy udział powierzchni użytkowej związanej z prowadzeniem działalności przedszkolnej w całkowitej powierzchni użytkowej budynku. Następnie należy wg uzyskanej proporcji obniżyć wydatki kwalifikowalne.

¹⁴ Wydatki kwalifikowalne nie obejmują wydatków ponoszonych na część związaną z infrastrukturą szkół. Dlatego należy określić procentowy udział powierzchni użytkowej związanej z prowadzeniem działalności szkół w całkowitej powierzchni użytkowej budynku. Następnie należy wg uzyskanej proporcji obniżyć wydatki kwalifikowalne.